

A Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
2.Kf.650.016/2013/3.

A Fővárosi Törvényszék a dr. K. B. ügyvéd által képviselt MAX-IMMUN Kft. (Budapest) felperesnek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd (1245 Budapest, 5. Pf.: 1036.) által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (1054 Budapest, Alkotmány u. 5., hivatkozási szám: Vj/075-62/2010.) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. évi október hó 24. napján kelt 2.K.34.630/2011/14. számú ítélete ellen az alperes által 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2011. október 7. napján kelt VJ/075-046/2010. számú határozatában megállapította, hogy a felperes a gyógygomba kivonatok gyógyhatásairól a nyomtatott sajtóban 2008. szeptember 6. és 2010. augusztus között, egyes televíziós műsorokban 2008. szeptember 6. és 2010. április 3. között, továbbá internetes honlapokon, valamint vásárláshelyi reklámanyagban adott egyes tájékoztatásai sértették az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 10.§-ának (3) és (4) bekezdésében foglaltakat, és e magatartás a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat folytatásának minősül, mivel megvalósította az Fttv. mellékletének 17. pontját és ezzel megsértette az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdését. Ezért eltiltotta a jogsértő kereskedelmi gyakorlat folytatásától, és a felperessel szemben 8.000.000 forint bírságot szabott ki. Indokolásában az Éhf. - a 2008. évi XLVI. törvény - 10.§ (3)-(4) bekezdés, 25.§ (3) bekezdés, Éhf. melléklet 10. pont, 178/2002/Ek rendelet 2. cikk, az Fttv. - a 2008. évi XLVII. törvény - 2.§ d) pont, 3.§ (1) és (4) bekezdés, 9.§ (1) bekezdés, 10.§ (3) bekezdés, 14.§., Fttv. melléklet 17. pont, valamint az 1996. évi LVII. törvény (Tpvt.) 77.§ (1) bekezdés

f) pont, 78.§ (1) bekezdés rendelkezéseire hivatkozott. Megállapította, hogy a tájékoztatások összehatásukban azt a benyomást kelthették a fogyasztókban, hogy a termékek alkalmasak betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarainak vagy rendellenességeinek gyógyítására. A vizsgált kommunikáció olyan élelmiszerekre vonatkozó reklám volt, amely az Fttv. Melléklet 17. pontja szerint minősült, és az Fttv.3.§-ának (4) bekezdésére figyelemmel önmagában jogsértő volt. Az Fttv. 14.§-ára utalva megállapította, hogy felperes mint eljárás alá vont - hatósági felhívása ellenére nem terjesztette elő a termékeinek tulajdonított gyógyhatást igazoló bizonyítékot. A jogkövetkezmények közül a jogsértésről eltiltás tekintetében a Tpvt. 77.§-ának (1) bekezdés f) pontjára hivatkozott. A bírságszabás szempontjait a határozat 160-162. pontjai tartalmazták.

A felperes keresetében elsődlegesen az alperes határozatának megváltoztatását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését, és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Álláspontja szerint az alperes által értékelt kommunikációi nem sértik az Éhf. 10.§-ának (3)-(4) bekezdéseit, az Fttv. 3.§-ának (1) bekezdését és a melléklet 17. pontját. A határozat egyes pontjaihoz kapcsolódóan többek között sérelmezte, hogy az idézett sajtótermékek döntően feltételes megállapításokat tartalmaznak, néhol a hivatkozott lábjegyzetekben szereplő műsorok a vizsgált időszakon kívül estek, illetve nem kerültek sugárzásra, több esetben relevancia hiányában, V.G. személye miatt látta megállapíthatónak a jogsértést, továbbá az alperes nem differenciált kívánatos és szükséges közlések között; a PR cikk fogalmát nem határozta meg és enélkül minősített bizonyos tájékoztatásokat jogellenesnek. Vitatta a bírságszabás szempontjait is. A per során tett nyilatkozataiban hivatkozott az Fttv. 4.§-ának (3) bekezdésére, 9.§-ának (1) bekezdésére és 14.§-ára, valamint a Tpvt. 77.§-ának megsértésére is.

Alperes a határozatában foglaltak fenntartásával a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát a polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§-ának (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 72.§-ában foglaltak alapján megállapította, hogy az alperesi határozat a tagolás, az alkalmazott lábjegyzetek, az utalások folytán nehezen áttekinthető. Kifejtette, hogy a bíróság a közigazgatási szerv által megállapított tényállást a perben lefolytatott bizonyítás alapján is csak akkor egészítheti ki, vagy tekinthet egyes megállapításokat lényegtelennek, amennyiben a közigazgatási határozat rendelkező része és indokolása összhangban áll egymással, vagyis a döntés indokolásában 1. kizárólag a jogilag releváns tények és az ennek megfelelő jogi indokolás található, vagy 2. amennyiben - szükségtelenül - nem releváns tények is részét képezik a történeti tényállásnak, akkor az indokolásban a rendelkező résszel összhangban álló releváns és (az ezzel összhangban nem álló) nem releváns tények kifejezetten elhatárolásra kerülnek, biztosítva ezáltal azt, hogy az ügyfél terhére megállapított jogsértés ténybeli keretei nyilvánvalóak legyenek. Az alperes által megállapított tényállás tekintetében az elsőfokú bíróság egyetértett a felperessel abban, hogy a határozat 62. pont bc) pontjában ismertetett esetleírás nem hivatkozott gyógygombára, illetve a PR cikk fogalmát az alperes nem határozta meg, és a határozat 121. a) és 121. b) pontjaiban hivatkozott, a telefonszámok és e-mail címek közlésére vonatkozó közbevetett mondat a nyomtatott sajtóban megjelent

közlések tekintetében nem értelmezhető. Ezen iratellenesség mellett - az ügy érdemére kihatóan - az elsőfokú bíróság megítélése szerint meghatározóbb volt, hogy a határozat rendelkező része és az indokolása nem áll összhangban egymással. A határozat 66. pontjában alperes - lábjegyzetek formájában - konkrét televíziós adások alapján mutatta be a felperes televíziós tájékoztatásait. E pontban kerültek megjelölésre - az 59., 63. 64. lábjegyzetekben - olyan műsorok (2008. Ajka Tv2., 2008. MTV 1. Ablak), amelyek a határozat rendelkező részében meghatározott időintervallumban (2008. szeptember 6. -2010. április 3.) nem kerültek sugárzásra. A határozat 66. pontja a IV. (A vizsgált kereskedelmi gyakorlat), ezen belül a TV2. (A gyógygomba kivonatokra vonatkozó gyógyhatás és egészséghatás állítások) egységen belül került elhelyezésre. A határozat 3. számú mellékletére - mely ezekre az adásokra nem utal - kizárólag a határozat 24. pontjában történik hivatkozás. A határozat semmilyen magyarázatot nem tartalmaz arra, hogy az indokolás IV. 2. egysége (határozat 26-27. pontok) milyen viszonyban áll az „alkalmazott kommunikációs eszközök” címet viselő 3. melléklettel; mely részben és miért van e két egység között átfedés, és - legfőképp - a kettő közül melyikre vonatkozik a határozat jogi indokolása (X. rész). Az elsőfokú bíróság súlytalannak ítélte az az alperesi hivatkozást, amely szerint kétségtelenül megállapítható, hogy mi a „tényállás” és mi az „értékelés” része. Függetlenül attól, hogy perbeli nyilatkozattal a határozat lényeges hiánya nem pótolható, megállapította, hogy az alperes nem tudta meggyőzően bemutatni azokat az összefüggéseket, amelyek alátámasztanák azon perbeli álláspontját, hogy a határozat 66. pontjában kiemelt, keresettel érintett lábjegyzetek nem képezték a jogi értékelés tárgyát. Kiemelte, hogy a határozat indokolásának egyes részei - jelen esetben a IV. 2. és a 3. melléklet - közötti összhang hiányát nem pótolja a rendelkező rész tartalma, mert nem a rendelkező rész hivatott az indokolás koherenciáját megteremteni, hanem fordítva: az indokolás kell, hogy belső ellentmondásoktól mentesen alá tudja támasztani a hatósági rendelkezést. Tekintettel arra, hogy a jogsértés vonatkozásában tett megállapítás és a határozat indokolása a fentiek miatt egymással nincsen párhuzamban (nem megállapíthatók kétséget kizáróan azok a tájékoztatások, melyek a jogi értékelés alapjául szolgáló tényállás részét képezik), és miután egyik jogkövetkezmény sem egyes, konkrétan kijelölt tényállási elemek (adott időben, adott formában alkalmazott tájékoztatások), hanem a jogsértőnek minősített - a tényeket illetően nem egyértelmű - kereskedelmi gyakorlat miatt került alkalmazásra, ezért a bíróságnak nem volt lehetősége arra, hogy az alperes helyett állást foglaljon az 59., 63., 64. és 114. számú lábjegyzetekben felsorolt műsorok relevanciáját illetően. Mindezek következtében az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az ellentmondások feloldására a közigazgatási per nem alkalmas, hiszen a bíróságnak a közigazgatási határozat jogszerűségéről kell döntenie a kereset alapján, ami nem azonos egy, az alperes által vélelmezhetően megállapítani kívánt - a közigazgatási döntésből egyértelműen nem kitűnő - határozati tényállás ítéletben történő rögzítésével. A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 1/2011. (V.9.) KK véleményére és a Fővárosi Ítéletábrla 4.Kf.27.561/2008/8. számú eseti döntésére utalva megállapította, hogy az ügy érdemére az ismertetett eljárási jogszabálysértés szükségképpen kihatott, mert a határozat rendelkező részével adekvát ténybeli és jogi indokolás hiányában magának a közigazgatási döntésnek a pontos tartalma sem határozható meg. Fentiekre tekintettel a felperes által előadott további kereseti vitatásokat az elsőfokú bíróság nem értékelte. A megismételt eljárásban előírta az alperes részére, hogy - akár a vizsgálati jelentés egyes pontjaira utalva, akár azt a határozat indokolásában beemelve - pontosan határolja el egymástól azokat a tájékoztatásokat,

amelyek a vizsgálat tárgyát képezték, de a jogsértés megállapítása során figyelembe vételre nem kerültek, azokból a tájékoztatásoktól, amelyek a határozat rendelkező része szempontjából relevánsak. Indokolnia kell ennek során azt, hogy a fenti lábjegyzetekben hivatkozott műsorokat a felperes terhére megállapított jogsértés részeként figyelembe vette-e vagy sem, és fel kell oldani azokat az ellentmondásokat is, melyek vonatkozásában a bíróság az iratellenességet megállapította (határozat 62. pont bc) pont, 121. ab) pont).

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a határozat megváltoztatását kérte azzal, hogy a bíróság a 64. lábjegyzetben szereplő TV-műsor tekintetében mellőzze a jogsértés megállapítását a bírság kismértékű csökkentése mellett, egyebekben utasítsa el a felperes keresetét, míg harmadlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezésére irányult. Az eljárási hibák elkövetését nem vitatta, azonban álláspontja szerint ezen hibák a bírósági eljárásban orvosolhatóak. A felperes önmagában azzal, hogy kérdésessé tette a két honlap közül az egyikben szereplő három esetleírás egyikét - álláspontja szerint -, még nem tudta megkérdőjelezni a határozat rendelkező részében szereplő azon megállapítást hogy „az internetes honlapon adott egyes tájékoztatások” jogsértőek. Hivatkozott arra is, hogy a határozat rendelkező részéből is kiderül, hogy a PR cikk alatt a különböző nyomtatott sajtóban megjelenő cikkekre, tájékoztatókra utalt, amelyeket a vizsgálati jelentés 2. sz. melléklete, valamint a határozat 3. sz. melléklete is tételesen felsorol. Az indoklás és rendelkező rész közötti összhang hiánya tekintetében fenntartotta a már korábban kifejtetteket, miszerint határozata nem tartalmaz konkrét megállapítást arra nézve, hogy kizárólag a határozat 3. sz. mellékletének 4. pontja tartalmazza azon televíziós műsorokat, amelyek a jogsértés megállapításának alapjául szolgáltak. Álláspontja szerint pontosan megjelölte határozatában, hogy hol lelhető fel az a kommunikációs anyag, amelyet a rendelkező részében értékelt, így teljesült a bíróság által megkívánt azon követelmény, hogy biztosítva legyen a felperes terhére megállapított jogsértés ténybeli kereteinek nyilvánvalósága.

A felperes fellebbezést, ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem korlátai között vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában foglaltak szerint eljárva a tényállást megfelelően feltárta, a releváns tényezőket a felperes keresetével összefüggésben helytállóan értékelt, és a rendelkezésére álló peradatok, valamint az irányadó jogszabályok helyes értelmezésével jogszerűen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes határozatát - az új eljárásra kötelezés mellett - hatályon kívül kell helyezni. Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság részéről teljes körűen értékelteken túl nem hivatkozott olyan új tényre vagy körülményre, amely az elsőfokú bíróság ítéletének jogszerűségét megkérdőjelezné és fellebbezése kedvező elbírálását eredményezte volna. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság mindenre kiterjedő, kellően részletes és megfelelően alapos jogi érvelésével maradéktalanul egyetért, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254.§-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján helyes indokaira tekintettel helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra utalással a másodfokú bíróság az alábbiakat kívánja hangsúlyozni.

A közigazgatási határozat hatályon kívül helyezésére anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértés esetén kerülhet sor. Eljárásjogi jogszabálysértés abban az esetben eredményezheti a határozat hatályon kívül helyezését, ha az ügy érdemére kiható, a bírósági eljárásban nem orvosolható súlyos jogsérelem történt. Az ügyben releváns tényállás megállapítása minden államigazgatási hatósági döntés előfeltétele. Ennek során a döntéshez szükséges valamennyi jogilag jelentős tényt fel kell tárni és a megfelelő bizonyítási eljárás lefolytatása után az esetlegesen felmerült ellentmondások tisztázását követően, az egyes tényállási elemeket az irányadó jogszabályi rendelkezések mellett súlyuknak megfelelően egyenként és összességükben értékelni kell. A hatóságot a tényállás tisztázása mellett indokolási kötelezettség is terheli a Ket. 72.§-ában foglaltak szerint. A tényállás megállapításán túl az elfogadott bizonyítékokat is fel kell tüntetni, továbbá számot kell adni a döntéshez szükséges bizonyítékok értékeléséről: arról, hogy mit, milyen súllyal és hogyan értékelt, úgyszintén, hogy mi indokolta valamely bizonyíték mellőzését. A tényállást a döntéshez szükséges mértékben kell feltárni, és a döntés (határozat) indokolásának ehhez igazodóan kell alaposnak, meggyőzőnek lennie. Nem kifogásolható a határozatban lábjegyzet vagy melléklet alkalmazása, de a túl sor lábjegyzet a határozat értékelhetőségének, értelmezhetőségének rovására mehet. A -szükségtelenül - túlzott terjedelem pedig további tévedésekhez, elírásokhoz is vezethet (lásd rendelkező rész).

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően jutott ezért arra a következtetésre, hogy a perbeli ügyben az alperes döntése - az elsőfokú ítéletben hivatkozottak szerint -érdemi bírósági felülvizsgálatra alkalmatlan. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával is, hogy az alperesi határozat rendelkező- és indokolási része nem áll összhangban, amiből következően nem állapíthatóak meg kétséget kizáró módon azok a tájékoztatások, amelyek a jogi értékelés alapjául szolgáló tényállás részét képezik. A közigazgatási per bíróságának nem feladata, hogy az alperes helyett a határozata koherenciáját megteremtse, a hibákat kijavítsa, mivel felülvizsgálati jogosultsága arra terjed ki, hogy azt vizsgálja, az alperes határozata megfelel-e az irányadó anyagi és eljárási jogszabályoknak, azaz jogszerű-e a keresettel érintett körben.

A felperes javára a Pp. 75.§-ának (2) és (3) bekezdése folytán perköltség nem merült fel, ezért a másodfokú bíróságnak erről rendelkeznie nem kellett, míg az alperes illetékmentessége folytán és pervesztességére tekintettel a feljegyzett fellebbezési illetéket a bírósági eljárásban alkalmazandó költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. évi szeptember hó 4. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke,
dr. Bacsa Andrea sk. bíró

dr. Rác Krisztina sk. előadó bíró,